

Handläggare

Datum
2022-08-12

Ärendebeteckning
KS 2022/

Till:
Försvarsministern
Försvarsberedningen
ÖB
Försvarsmakten

Bifogat finns framställan om att nytt regemente för luftvärn ska etableras i Kalmar.

Kalmar 12 augusti 2022

Johan Persson
Kommunstyrelsens ordförande

Framställan om nytt luftvärnsregemente till Kalmar

Inledning

Försvarsberedningen konstaterar i Värnkraft att luftförsvaret och luftvärnet har en viktig roll för att skapa ett trovärdigt försvar. Luftvärnsbataljonerna utgör en viktig del i det integrerade svenska luftförsvaret tillsammans med bl.a. stridsflyg och sensorer. Bataljonerna har som huvuduppgift att försvara viktiga områden mot bl.a. stridsflyg, obemannade flygfarkoster, kryssningsrobotar och ballistiska robotar.

Genom det senaste försvarsbeslutet kommer de två nuvarande luftvärnsbataljonerna att ombeväpnas med robotsystem 103 och robotsystem 98 under perioden 2021-2025. Robotsystem 103 (Patriot) har förmåga att på medellång räckvidd bekämpa alla typer av mål i luften inklusive ballistiska robotar. Robotsystem 98 är ett korträckviddigt och modernt system baserat på roboten IRIS-T. De äldre robotsystemen 97 och 70 i dagens luftvärnsbataljoner kommer att utfasas efter hand som de nya robotsystemen anskaffas och tillförs krigsförbanden.

De nya systemen ger Sverige en kvalificerad luftvärnsförmåga. Den förnyelse som är planerad inom nuvarande försvarsbeslut är dock begränsad i sin omfattning. De två bataljonerna, med sina nu planerade antal eldenheter, innebär en fåtalighetsproblematik. I en konflikt kommer antalet skyddsvärda områden att alltid vara större än antalet tillgängliga enheter. Svåra val kommer därför att behöva göras tidigt över vilka områden som ska skyddas. Härtill gör fåtaligheten att luftförsvarsförmågan snabbt kan nedgå vid en förbekämpning.

Den senaste säkerhetspolitiska utvecklingen, med den ryska invasionen av Ukraina, visar tydligt på behovet att kunna möta hotet från långräckviddiga stridsmedel, t.ex. kryssningsrobotar. Samma utveckling har också ökat betydelsen av att kunna kontrollera luftrummet över södra Östersjön (Anti-access and Area Denial, A2/AD).

Mot bakgrund av ovanstående bör den nu planerade förstärkningen av det militära försvaret innehålla en tydlig satsning på en utökad luftvärnsförmåga. För att åstadkomma detta föreslås här att ett nytt luftvärnsregemente etableras, med placering i Kalmar.

En nytt luftvärnsregemente i Kalmar ger en rad fördelar

Ett nytt regemente med två bataljoner skulle innebära en dubblering av dagens kvalificerade luftvärn. Det skulle ge en motsvarande ökning av antalet områden som kan skyddas och därigenom lösa en stor del av fåtalighetsproblemet.

Alternativt kan en specialisering ske mellan nuvarande luftvärnsregemente och det nya regementet, där de olika systemen fördelas mellan regementena. Detta kan förväntas ge effektivitetsvinster, bl.a. avseende utbildning.

Ytterligare ett skäl för ett nytt regemente är om armén tilldelas nytt divisions- och brigadluftvärn. Då kommer nuvarande luftvärnsregemente inte att kunna hantera de volymer av materiel och utbildning som blir aktuellt.

Med en placering av regementet i Kalmar uppnås en rad fördelar:

- Redan i utgångsgruppering erhålls en god räckvidd över södra Östersjön, särskilt med Rb 103A (GEM-T). Ombasering kan snabbt göras till södra Öland för att ytterligare utöka räckvidden över Östersjön.
- Ombasering kan snabbt göras för att exempelvis täcka Marinbasen och F17.
- Med en lokalisering vid Kalmar/Öland Airport underlättas till- och fråntransporter, inkl med Tp84.
- Omlastning till fartyg, t.ex. för överskeppning till Gotland, kan lätt göras i Kalmar hamn eller i Oskarshamn.
- Kalmar län har i nuvarande försvarsbeslut inget etablerat eller planerat förband. En etablering skulle ge en utökad militär förmåga i sydöstra Sverige.

En etablering i Kalmar skulle ge goda förutsättningar för nödvändig kompetensförsörjning till Försvarsmakten. Demografisk struktur, nybyggt universitet, god tillgång till nya bostäder och god kommunal service är några faktorer för en framgångsrik etablering.

Goda praktiska förutsättningar för etablering i Kalmar

I området vid Kalmar Öland Airport finns goda förutsättningar för etablering av ett nytt luftvärnsregemente. Området utgjorde Kalmar flygflottilj F12 i olika former under åren 1942 till 1980.

Kalmar kommun äger marken där Kalmar Öland Airport är belägen, ca 220 hektar. Kalmar kommun äger därtill stora markområden som gränsar till Kalmar Öland Airport. Dessa markområden är möjliga för en militär etablering. I direkt anslutning till flygplatsområdet, utanför dagens inhägnad, finns ca 50 hektar som kan utvecklas för det nya regementets behov. Detta sammanhängande område ger goda möjligheter till en rationell etablering av stabsbyggnad, förläggning, byggnad för simulatorer, verkstad, förråd mm.

Kalmar Öland Airport har redan idag ett utvecklat samarbete med både flygvapnet och hemvärnet. Inom det inhägnade flygplatsområdet finns ca 30 hektar möjliga att utveckla för ytterligare militära ändamål.

Inom flygplatsområdet finns flera befintliga byggnader som kan nyttjas vid uppstart av ett nytt regemente. Befintliga byggnader för stab, utbildning och liknande uppgår till ca 4 000 kvm och befintliga förråds- och hangarbyggnader uppgår till ca 3 700 kvm.

Strax norr om Kalmar Öland Airport finns flera skyttebanor inom ett område på över 10 hektar som kan utvecklas. 73 km väster om Kalmar finns Kosta skjut- och övningsfält.

I anslutning till flygplatsens område ligger Ebbetorps övningsfält som är Kalmar Brandkårs övningsplats. Här genomförs även annan utbildning riktad till företag med flera såsom brandskyddsutbildningar, fartygsbrandsläckning, heta arbeten, utrymningsövningar, D-HLR mm. Inom flygplatsens område sker även gymnasial förarutbildning för tunga transporter och andra maskiner.

Kalmar Kommun har mycket god förmåga och erfarenhet av att samverka med statliga aktörer för att genomföra större nyetableringar. Linnéuniversitet på universitetskajen i centrala Kalmar invigdes under 2021, omlokaliseringen av E-hälsomyndigheten och den nu pågående processen med Kriminalvården för en ny större anstalt och nytt häkte är alla exempel på detta.